

Nyt tarvitaan tekoja, eikä pelkästään sanoja!

YLEISTÄ

Vuoden 2023 alusta aloittivat hyvinvointialueet. Vuonna 2025 on vuorossa toinen jätitiuudistus, kun työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät kuntien hoidettavaksi. Muutokset näkyvät kunnissa tänä vuonna ja tulevina taloussuunnitelmavuosina 2024–2026. Parikkalan kunnan talous pieneni hyvinvointialueuudistuksessa yli puolella.

Yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on kuitenkin kasvanut kuluneen vuoden aikana. Kuntien menot kasvavat hintojen noustessa ja lisäksi investointipaineet pysyvät mittavina. Kunta-alan kallis palkkaratkaisu, edelleen korkea inflaatio ja korkotason myötä kasvaneet rahoituskulut rasittavat ensi vuoden taloutta. Kunnan talousnäköymät vuodelle 2024 ovat vaikeat. Parikkalan kunnan osalta kunnan taloutta tulee sopeuttaa noin 2,5 miljoonalla. Tasapainottamista tarvitaan, jotta kunnalla on varaa tuottaa tulevaisuudessakin edes lakisääteiset peruspalvelunsa. Verotulot laskevat vuoden 2023 ennusteesta 0,64 M€ (josta yhteisöverojen osuus noin 0,2 M€) ja valtionosuudet laskevat 0,59 M€. Valtionosuuksien määrä tarkentuu loppuvuoden aikana, kun soteuudistuksen vaikutukset tarkentuvat ja uuden hallituksen mahdolliset kuntatalouden sopeutustoimet ovat varmistuneet.

Uuden hallitusohjelman vaikutukset kuntien talouteen näkyvät erityisesti sivistystoimissa. Perusopetuksen vahvistamiseen ohjataan 200 miljoonaa euroa lisärahoitusta. Samalla kuntien valtionosuuksien indeksikorotuksia leikataan yhdellä prosenttiyksiköllä vaalikauden ajaksi, mikä säästää 126 miljoonaa euroa valtion kuluja.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksia leikataan asteittain niin, että vuonna 2027 leikkaus on 125 miljoonaa euroa. Koska sivistystoimi on kuntien suurin tehtäväalue hyvinvointialueuudistuksen jälkeen, kohdistuvat kaikki valtionosuusleikkaukset suoraan sivistystoimen rahoitukseen. Valtionrahoituksen muutokset kohtelevat kuntia eriarvoisesti ja tilanteeseen tulee etsiä ratkaisu uudistettaessa kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää. Kunta- ja alueministeri Ikonen on sanonut, että ”*Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia peruspalvelujen järjestämisessä. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografinen kehitys sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia*” → Tämän tulee myös toteutua ja painotuksen on oltava nimenomaan yleiskatteellisissa valtionosuuksissa eikä järjestelmän tule perustua avustuksiin.

Samaan aikaan henkilöstökustannukset nousevat edelleen hyväksytyjen työehtosopimusratkaisujen vuoksi. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Vuoden 2022 kustannustasoa ne nostivat keskimäärin 1,76 prosenttia ja vuoden 2023 kustannustasoa 3,05 prosenttia. Vuoden 2024 kustannusvaihtelu on 3,11 prosenttia.

Syyskuu 2023

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ta muutos 2023	Ta + Ta muutos2023	Toteuma 01-09/2023	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Talousarvio 2024
Myyntituotot	2 609 401	1 901 467	0	1 901 467	1 391 345	510 122	73 %	2 029 010
Maksutuotot	220 250	186 400	0	186 400	159 780	26 620	86 %	213 500
Tuet ja avustukset	344 339	419 200	0	419 200	413 778	5 422	99 %	572 600
Muut toimintatuotot	3 381 714	3 769 819	0	3 769 819	2 676 434	1 093 385	71 %	4 124 983
TOIMINTATUOTOT	6 555 704	6 276 886	0	6 276 886	4 641 337	1 635 549	74 %	6 940 093
Henkilöstökulut	-7 625 017	-6 872 542	0	-6 872 542	-5 772 299	-1 100 244	84 %	-8 032 856
Palvelujen ostot	-28 959 524	-4 554 492	0	-4 554 492	-3 449 288	-1 105 204	76 %	-4 491 284
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 188 964	-2 200 277	0	-2 200 277	-1 478 397	-721 879	67 %	-2 113 827
Avustukset	-1 124 954	-489 690	0	-489 690	-511 698	22 008	104 %	-758 000
Muut toimintakulut	-1 529 069	-2 041 315	0	-2 041 315	-996 536	-1 044 779	49 %	-1 935 956
TOIMINTAKULUT	-41 427 529	-16 158 316	0	-16 158 316	-12 208 218	-3 950 098	76 %	-17 331 923
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-34 871 825	-9 881 430	0	-9 881 430	-7 566 881	-2 314 549	77 %	-10 391 830
Verotulot	17 548 000	9 694 000	0	9 694 000	7 604 174	2 089 826	78 %	8 886 000
Valtionosuudet	18 506 931	2 280 179	0	2 280 179	1 786 221	493 958	78 %	1 791 606
Rahoitusuotot ja -kulut	-126 232	-29 000	0	-29 000	-238	-28 762	1 %	-197 200
VUOSIKATE	1 056 874	2 063 749	0	2 063 749	1 823 276	240 473	88 %	88 576
Poistot ja arvonalentumiset	-1 921 233	-2 171 904	0	-2 171 904	-1 435 996	-735 908	66 %	-2 693 339
TILIKAUDEN TULOS	-864 358	-108 155	0	-108 155	387 280	-495 435	-358 %	-2 604 763
Varausten ja rahastojen muutos	8 108	8 300	0	8 300	0	8 300	0 %	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-856 250	-99 855	0	-99 855	387 280	-487 135	-388 %	-2 604 763

Maanantain 6.11.2023 hallituksen kokoukseen ehdotetaan veroprosentteihin muutoksia seuraavasti:

	Lain mukaiset rajat	Parikkalassa 2023	Ehdotus 2024
Yleinen	0,93 - 2,00	1,00	1,00
Maapohja			1,30
Vakituinen asuinrakennus	0,41 - 1,00	0,50	0,55
Muut asuinrakennukset	0,93 - 2,00	1,10	1,30
Voimalaitokset	enintään 3,10	ei määrätty	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 - 2,00	0,00	0,00
Rakentamaton rakennus paikka	2,00 - 6,00	ei määrätty	2,00

Tulovero-%	2023	2024
	8,86	9,5

- ➔ kiinteistöverotuottokasvu 140 000 e
- ➔ verotuottokasvu noin 400 000 e

SAAVUTETTAVUUS

Saavutettavuus ja toimiva liikennejärjestelmä ovat maakunnissa elinehto kasvulle ja työllisyydelle, erityisesti tämä korostuu itäisessä ja Kaakkois-Suomessa. Molemmista tulee huolehtia täysimääräisesti, jotta voimme jatkossakin turvata maakuntien elinvoiman. Edunvalvonnan osalta Parikkalan kunnan tavoitteisiin on nostettu isoista liikennehankkeista Parikkala-Pieksämäki -ratayhteys ja valtatie 6 ja 14 sekä turvallisuus sisältäen huoltovarmuuden. Geopoliittinen tilanne korostaa itäisen Suomen merkitystä koko valtakunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden osalta. Alueen saavutettavuus taataan huolehtimalla liikenneinfrastraa.

Luumäki-Imatra -kaksoisraide on tärkeä hanke Etelä-Karjalan maakunnalle, mutta Parikkalan kunnan näkökulmasta tärkeämpi on Parikkala-Pieksämäki -ratayhteys. Laitaatsalmen sillan rakentaminen tulee nostaa edunvalvontaan yhdessä Savonlinnan ja Pieksämäen kaupunkien kanssa. Kyse on Suomen kokonaisturvallisuudesta ja itäisen ja Kaakkois-Suomen elinvoimasta, kilpailukyvyistä sekä yritysten toimintaedellytyksistä.

Varsinais-Suomen vahvat kansanedustajat edistävät Turun tunnin junaa ja lähijunaliikennettä. He saavat myös tiestön perusrakennuksiin valtion budjettiin määrärahoja. On aika myös meidän kansanedustajien pitää ääntä Kaakkois-Suomelle tärkeistä valtateista (vt 6 ja 14).

TURVALLISUUS

Suomen turvallisuus- ja toimintaympäristössä on tapahtunut perustavanlaatuinen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja Suomen liittyttyä Natoon. Merkittävät geopoliittiset muutokset tarjoavat osaltaan myös ainutlaatuisia mahdollisuuksia alueen kehittämiseksi sekä mahdolliseen NATO-yhteistyöhön koko Itä-Suomen ja itäisen Suomen osalta. Suomen on pienenä maana välillä haastavaa päästä mukaan ulkomaisiin, isoihin investointikeskusteluihin ja Naton tukikohta Kaakkois-Suomessa olisi merkittävä koko itäisessä Suomessa.

Parikkalan kunta ei haaveile Naton tukikohtaa kuntaan, vaan merkitystä on oltava sillä, että Parikkalalla, Kiteen kaupungilla ja Venäjällä on yhteinen Pyhäjärvi, Laatokka ja Saimaa ovat vieressä → tärkeät vesiyhteydet rajan puolustamisen kannalta. Vähintään mahdollisen Naton logistiikkakeskuksen olisi oltava tällä alueella.

Kaakkois-Suomi on kärsinyt Venäjän kaupan ja talousyhteistyön katkettua ja tilanteeseen on tärkeää etsiä ratkaisuja. Nykyisessä hallitusohjelmassa on itäiseenkin Suomeen toimenpiteitä ja tulee siis huolehtia niiden edistämisestä.

ENERGIAN MAHDOLLISUUDET

Fingridin kantaverkon laajentaminen itäisen Suomen kunnissa vaatii päätöksiä ja tekoja. Sähkönsiirron kapasiteetin pitää mahdollistaa investoinnit. Tuulivoima kasaantuu länteen ja pohjoiseen ja tuulivoimaa emme ole saamassa tänne puolustusvoimien tutkaongelmien takia, mutta muissa vihreän energian hankkeissa meidänkin on oltava mukana. Ilman kantaverkon laajentamista tämä ei ole mahdollista ja kuntien yhdenvertaisuuden kannalta tilanne on kestävä. Kyse on kuitenkin myös huoltovarmuudesta mahdollisissa poikkeusoloissa, ei pelkästään investoinneista kunnan näkökulmasta. Rahoitusta on kohdennettava myös tänne, jotta voimme hyödyntää vedyn, biokaasun tai aurinkoenergian tuotantoa.

Maaseudun kehittämisen tukirahoitusta on kohdennettava enemmän Kaakkois-Suomeen. Keski-Suomen vahvat vaikuttajat tekevät työtä Keski-Suomen rahoituksen säilyttämiseksi, koska TEM valmistelee tukialueen muutoksia kesken meneillään olevan

kauden. Me tarvitsemme kansanedustajien tukea hallitusohjelman kirjauksien toteuttamiseksi.

TIETOLIIKENNEYHTEYDET

Tietoliikenneyhteyksien osalta tilanne Parikkalassa on kestävä. Rajakunnat ovat jääneet pahasti jälkeen tietoliikenneinfran kehittämisessä. Toimivat yhteydet ovat kuntien ja yritysten elinehto. Kyse on yhdenvertaisesta saavutettavuudesta ja turvallisuudesta. Huoltovarmuus tarkoittaa myös sitä, että tietoliikenneyhteydet ja tietotekniikka toimivat poikkeusoloissakin. Halutaanko rajakunnat tyhjentää?

Operaattorit ovat lopettaneet 3G-verkon toiminnan alkuvuonna 2023. Tämän toimenpiteen jälkeen on tullut selväksi, että jäljelle jäänyt 2G verkko ja Ukrainan sodan takia alennetulla teholla toimiva 4G verkko eivät riitä huolehtimaan edes välttämättömistä peruspalveluista.

Tähän asiaan on pakko saada parannusta tai rajakunnissa voidaan alkaa sammutella valoja asukkaiden ja yritysten lähtiessä muualle.

LOPUKSI

Itäisen Suomen edunvalvonta takkuaa jatkuvasti. Hyvinvointialueuudistuksen lopulliset taloudelliset vaikutukset selviävät vasta vuoden 2023 jälkeen. Selvää on, että uudistuksen vaikutus Parikkalan kunnan talouteen on negatiivinen. Tämän seurauksena on laadittava talouden sopeuttamisohjelma. Toimintaympäristössä on kuitenkin nähtävissä resilienssiä, joka antaa meille uskoa siihen, että sopeuttamis-/muutosohjelmaa määrätietoisesti eteenpäin viemällä saadaan toiminta ja talous kestävämmälle pohjalle.

Toivomme teidän, arvoisien kansanedustajien pitävät yhteisenä rintamana Parikkalan kunnan puolta. Meidän sijaintimme kolmen maakunnan risteyskohdassa on loistava potentiaali, mutta ilman apuanne emme pärjää.

Parikkalassa 6.11.2023

Sami Sinkkonen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Maija Valkeapää

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Mervi Pääkkö

Kunnanjohtaja